

Białystok, dnia 22 marca 2016 r.

Prof. zw. dr hab. Cezary Kulesza
Kierownik Katedry Postępowania Karnego
Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku

O P I N I A

w sprawie dorobku naukowego i dydaktycznego dr hab. Katarzyny Dudki, profesor nadzwyczajnej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w związku z postępowaniem w przedmiocie nadania Jej tytułu naukowego profesora

Dorobek naukowy Pani Dr hab. Katarzyny Dudki, profesor nadzwyczajnej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zarówno do czasu uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego jak i po tym okresie jest niezwykle bogaty i zróżnicowany, a tym samym daleki od monotematyczności. Jak wynika z dołączonej do akt przewodu dokumentacji, na dorobek ten Opiniowanej składa się łącznie ok. 122 opracowań, z czego zdecydowana większość została opublikowana w okresie po uzyskaniu przez nią stopnia doktora habilitowanego.

I. Dorobek naukowy Kandydatki przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego Opiniowana opublikowała 43 różnego rodzaju publikacje, w których znajdują się 2 monografie (w tym rozprawa habilitacyjna), 24 artykuły naukowe, 5 artykułów popularnonaukowych, 4 glosy do orzeczeń Sądu Najwyższego, 2 recenzje książek, 2 sprawozdania z konferencji oraz 4 inne.

Zainteresowania naukowe Kandydatki przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego oscylowały wokół problematyki czterech grup zagadnień. Pierwsza z nich związana była z czynnościami procesowymi (głównie dowodowymi), które ingerują w sferę praw człowieka. Druga grupa problemów badawczych związana była z pozycją prawną i udziałem uczestników procesu karnego w postępowaniu karnym. Trzecia grupa zagadnień badawczych obejmowała problematykę ochrony prawa do prywatności jako jednego z podstawowych praw człowieka. Czwarta grupa dotyczyła wybranych zagadnień dotyczących form i przebiegu postępowania karnego. Zwieńczeniem badań nad pozycją prawną uczestników procesu karnego była rozprawa habilitacyjna Opiniowanej, pt. „Skuteczność

instrumentów ochrony praw pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w świetle badań empirycznych” (Wyd. UMCS, Lublin 2006).

Monografia oparta została na szeroko zakrojonych, dwuwarstwowych badaniach empirycznych zrealizowanych w ramach sfinansowanego przez Komitet Badań Naukowych projektu badawczego na temat skuteczności instrumentów ochrony praw pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym, zarejestrowanego pod numerem 2H02A 021 23. Projekt ten obejmował badania aktowe (940 spraw karnych) postępowań przygotowawczych prowadzonych na obszarze całej Polski w latach 1999 - 2001 o przestępstwo z art. 189 k.k. oraz badania ankietowe pokrzywdzonych występujących w analizowanych sprawach (skierowane do grupy 1215 pokrzywdzonych).

Na podstawie tej rozprawy oraz zgromadzonego dorobku naukowego, uchwałą z dnia 22 listopada 2006 r. Rada Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie nadała Opiniowanej stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie postępowania karnego.

II. Dorobek naukowy Kandydatki po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego

Opiniowana, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych została zatrudniona w Katedrze Postępowania Karnego UMCS na stanowisku adiunkta, zaś od 1 sierpnia 2009 r. na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego zainteresowania naukowe Opiniowanej uległy dodatkowemu rozszerzeniu, bowiem oprócz kontynuacji tematów badawczych związanych z ochroną praw człowieka w procesie karnym i pozycją uczestników procesu karnego w postępowaniu karnym, zainteresowania naukowe Dr hab. K. Dudki rozszerzyły się na inne pola badawcze, co zostało uwieńczone wieloma wartościowymi publikacjami.

Łącznie po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych Kandydatka opublikowała 66 publikacji (kilka artykułów naukowych oraz podręczniki we współautorstwie), w tym 1 monografię, 42 artykuły naukowe, 3 podręczniki, 2 komentarze, 14 raportów z projektów badawczych, 2 recenzje publikacji zwartych oraz 2 inne. Opiniowana była redaktorem naukowym 3 publikacji (dwóch podręczników oraz 1 zbioru materiałów pokonferencyjnych). Kandydatka była także autorką 13 opinii prawnych, w tym 10 na zlecenie centralnych organów władzy publicznej (Kancelarii Sejmu, Kancelarii Prezydenta RP oraz Ministra Sprawiedliwości).

Należy zauważyć, że lwią część publikacji stanowią te zamieszczone w opracowaniach zbiorowych, ale zauważyć można także kilka artykułów opublikowanych w uznanych czasopismach ogólnokrajowych takich jak "Prokuratura i Prawo".

Opiniowana w okresie po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego brała udział w kilkudziesięciu konferencjach, w tym co najmniej w dwóch międzynarodowych, na których wygłaszała referaty.

W ramach jej ekstrapolacji naukowej można wyróżnić kilka głównych nurtów tematycznych, a mianowicie:

- 1/ ochrona praw człowieka w procesie karnym i pozycja uczestników procesu karnego w postępowaniu karnym,
- 2/ problematyka związków prawa karnego materialnego z prawem karnym procesowym,
- 3/ zagadnienia odpowiedzialności dyscyplinarnej w różnych zawodach (w tym nauczycieli akademickich, zawodów prawniczych oraz służb mundurowych),
- 4/ problemy stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w procesie karnym.

ad 1/ Zagadnieniom ochrony praw człowieka w procesie karnym, w szczególności standardów rzetelnego procesu karnego, ochrony prawa do prywatności oraz prawa do wolności od tortur i niehumanitarnego traktowania poświęcone zostały artykuły naukowe: „Podstęp prywatny i dziennikarski a proces karny” (w:) Sądowe stosowanie prawa. Księga jubileuszowa Profesora Edwarda Skrętowicza, Lublin 2007), „Propozycje kastracji chemicznej sprawców niektórych przestępstw seksualnych a prawo do życia prywatnego i rodzinnego”, (w:) Dylematy praw człowieka, red. T. Gardocka, J. Sobczak, Warszawa 2008), „Dostęp do akt postępowania przygotowawczego w świetle zasady rzetelnego procesu karnego”, (w:) Rzetelny proces karny. Księga jubileuszowa ku czci Pani prof. Z. Świdy, Wrocław 2009), „Kontradiktoryjność postępowania jako standard rzetelnego procesu karnego” (w:) Problemy penologii i praw człowieka na początku XXI stulecia. Księga poświęcona pamięci Profesora Zbigniewa Hołdy, red. B. Stańdo-Kawecka, K. Krajewski, Warszawa 2011), „Zakres stosowania standardów rzetelnego procesu karnego wobec podmiotu zobowiązanego do zwrotu korzyści majątkowej” (w:) Rzetelny proces karny. Materiały Konferencji naukowej. Trzemeszowice 17 – 19 września 2009, red. J. Skorupka, W. Jasiński, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2010).

Problematyka uprawnień i pozycji prawnej uczestników procesu karnego stanowi odrębną i najobszerniejszą grupę zainteresowań badawczych Kandydatki. Uprawnieniom uczestników procesu karnego poświęcone zostały: napisany we współautorstwie „Komentarz do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW”, red. L. Mazowiecka, E. Bieńkowska, Warszawa 2014 (współautorzy: E. Bieńkowska, C. Kulesza, L. Mazowiecka, P. Starzyński, W. Zalewski, E. Zielińska), a także artykuły naukowe: „Zażalenie na bezczynność organu procesowego - uwagi de lege ferenda” (Prokuratura i Prawo 2006, nr 12), „Formy udziału organizacji społecznej w procesie karnym” (Ius Novum 2007 nr 4,) „O niektórych problemach udziału kobiety, która zawarła związek małżeński po ukończeniu 16 roku życia w postępowaniu w sprawach nieletnich”, (w:) Problemy reformy postępowania w sprawach nieletnich, materiały z konferencji naukowej Lublin 18-19 września 2008, Lublin 2008), „W sprawie zasadności zmiany trybu ścigania przestępstwa zgwałcenia” (w:) "Reforma prawa karnego - propozycje i komentarze" księga pamiątkowa z okazji 70. urodzin Profesor Barbary Kunickiej-Michalskiej, Warszawa 2008), „Udział podmiotu odpowiedzialnego posiłkowo w procesie karnym” - (w:) Skargowy model procesu karnego. Księga ofiarowana Profesorowi Stanisławowi Stachowiakowi, Warszawa 2008), „Prokurator europejski w systemie polskiego prawa karnego procesowego”, (współautor B. Dudzik), (w:) Ochrona interesów finansowych a przemiany instytucjonalne Unii Europejskiej, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne i OLAF, Warszawa 2009), „Kondycja zawodu sędziowskiego z trzech perspektyw”, (w:) Zawody prawnicze, red. T. Gardocka, J. Sobczak, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2010), „O dziennikarstwie śledczym czyli czy dziennikarzowi wolno wszystko?”, (w:) Czy istnieje IV władza? Wolność prasy w teorii i praktyce, red. T. Gardocka, J. Sobczak, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2010), „Interes społeczny jako przesłanka ingerencji prokuratora w postępowanie prywatnoskargowe na podstawie art. 60 k.p.k.”, (współautor M. Mozgawa), (w:) Funkcje procesu karnego. Księga jubileuszowa Profesora Janusza Tylmana, red. T. Grzegorzczak, Warszawa 2011), „Rola pokrzywdzonego we współczesnym procesie karnym”, (w:) Współczesne tendencje w rozwoju procesu karnego z perspektywy dogmatyki oraz teorii i filozofii prawa, red. J. Skorupka, I. Hańduk-Hawrylak, Lex a Wolters Kluwer business, Warszawa 2011), „Aktywność oskarżyciela publicznego w postępowaniu sądowym w świetle zasady kontradyktoryjności”, Prawo w działaniu 2012, nr 11, „Ingerencja prokuratora w ściganie przestępstw prywatnoskargowych” (współautor z M. Mozgawa), (w:) Stosowanie prawa. Księga jubileuszowa z okazji XX-lecia Instytutu Wymiaru

Sprawiedliwości, red. A. Siemaszko, Wolters Kluwer, Warszawa 2011, „Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie i zatrzymanie w świetle badań empirycznych” (współautor B. Dobosiewicz), (Themis Polska Nova, 2012, nr 1(2)), „Wpływ obrońcy na kontrydiktoryjność procesu karnego”, (w:) Problemy wymiaru sprawiedliwości karnej, Księga Jubileuszowa Profesora Jana Skupińskiego, Warszawa 2013, „Rola prokuratora w znowelizowanym postępowaniu karnym”, (Prokuratura i Prawo 2015, nr 1–2), „Możliwość wykorzystania innych niż mediacja programów sprawiedliwości naprawczej w procesie karnym” (w:) Unijne standardy programów sprawiedliwości naprawczej, red. L. Mazowiecka, Warszawa 2015), „Procesowe skutki indywidualnej oceny pokrzywdzonych w procesie karnym”, (w:) Indywidualna ocena służąca ustaleniu szczególnych potrzeb ofiar przestępstw w zakresie ochrony, red. L. Mazowiecka, Warszawa 2015), „Wyznaczniki pozycji obrońcy w procesie karnym”, (w:) Wokół gwarancji współczesnego procesu karnego. Księga Jubileuszowa Profesora Piotra Kruszyńskiego, red. M. Rogacka- Rzewnicka, H. Gajewska-Kraczkowska, Warszawa 2015), „Przedmiot ulaskawienia – zagadnienia wybrane”, (w: FIAT IUSTITIA PEREAT MUNDUS. Księga jubileuszowa poświęcona Sędziemu Sądowi Najwyższego Stanisławowi Zabłockiemu, red. P. Hofmański, Warszawa 2014).

ad 3/ Istotnym nurtem aktywności naukowej Kandydatki jest problematyka związków pomiędzy prawem karnym materialnym i procesowym. Zagadnieniom tym poświęcone zostały następujące artykuły naukowe: „Wpływ prawa karnego materialnego na ustawową definicję pokrzywdzonego” (w:) Współzależność prawa karnego materialnego i procesowego, red. Z. Ćwiąkalski, G. Artymiak, Warszawa 2009), „O konieczności zmian w przepisach kodeksu postępowania karnego i kodeksu karnego” (w:) Kodeks karny i kodeks postępowania karnego po dziesięciu latach obowiązywania. Ocena i perspektywy zmian, red. M. Mozgawa, K. Dudka, Warszawa 2009), „Prawnokarna ochrona zwierząt – analiza dogmatyczna i praktyka ścigania przestępstw z art. 35 ustawy z 21.08.1997 r.”, (współautor M. Mozgawa, M. Budyn-Kulik, M. Kulik, Prawo w działaniu 2011, nr 9), „Obowiązek naprawienia szkody tytułem środka karnego (art. 46 k.k.)”, (Iuris Effectus. Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Zeszyt Specjalny, 2009 r.), „Uwagi na temat proponowanych zmian przepisów kodeksu postępowania karnego w zakresie odpowiedzialności z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej”, (w:) Karnomaterialne i procesowe aspekty naprawienia szkody, red. Z. Ćwiąkalski, G. Artymiak, Warszawa 2010), „Obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem popełnionym przez notariusza”, (w: Odpowiedzialność karna notariusza, red. A. Oleszko, Wyd. Stowarzyszenie Notariuszy

Rzeczypospolitej w Kluczborku, 2010), „Procesowe aspekty przestępstwa zgwałcenia”, (w:) *Przestępstwo zgwałcenia*, red. M. Mozgawa, Wolters Kluwer, Warszawa 2012), „Procesowa problematyka przestępstw przeciwko czci i nietykalności cielesnej”, (w:) *Przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej*, Lex a Wolters Kluwer business, Warszawa 2013, „Okiem procesualisty o kryminalizacji i niektórych związkach pomiędzy prawem karnym materialnym i procesowym”, (w:) *Między nauką a praktyką prawa karnego – Księga Jubileuszowa Profesora Lecha Gardockiego*, Warszawa 2014).

ad 4/ Kolejny nurt zainteresowań badawczych Opiniowanej odnosi się do kwestii odpowiedzialności dyscyplinarnej różnych zawodów oraz problematyki odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego w postępowaniach dyscyplinarnych. Problematyce tej zostały poświęcone następujące artykuły naukowe: „Odpowiedzialność dyscyplinarna i zakres stosowania przepisów kodeksu postępowania karnego w postępowaniu dyscyplinarnym wobec nauczycieli akademickich”, (*Studia Iuridica Lublinensia* 2007, vol. IX), „Stosowanie przepisów kodeksu postępowania karnego w postępowaniu dyscyplinarnym w stosunku do nauczycieli akademickich”, (w:) *Węzłowe problemy procesu karnego*, red. P. Hofmański, Warszawa, 2010), „Odpowiednie stosowanie przepisów kodeksu postępowania karnego w sprawach dyscyplinarnych wobec notariuszy”, (*Rejent*, nr specjalny, marzec 2010), „Węzłowe problemy odpowiedzialności dyscyplinarnej żołnierzy na tle zbiegu odpowiedzialności dyscyplinarnej z innego rodzaju odpowiedzialnością represyjną”, (w: „Zbieg odpowiedzialności dyscyplinarnej z innego rodzaju odpowiedzialnością o charakterze represyjnym w służbach mundurowych” red. P. Józwiak, K. Opaliński, Piła 2014), „Realizacja zasady legalizmu w postępowaniu dyscyplinarnym wobec nauczycieli akademickich”, (w:) *Zasada legalizmu w procesie karnym*, red. B. Dudzik, J. Kosowski, I. Nowikowski, Lublin 2015), „Stosowanie przepisów kodeksu postępowania karnego w postępowaniach dyscyplinarnych uregulowanych w prawie o adwokaturze oraz ustawie o radcach prawnych”, *Prawo w działaniu*, 2014, nr 18).

ad 5/ Najnowszym nurtem zainteresowań badawczych Kandydatki jest problematyka stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w procesie karnym. Zagadnieniom powyższym poświęcone zostały artykuły naukowe: „Praktyczne problemy zaliczenia nieizolacyjnych środków zapobiegawczych na poczet środków karnych”, (w:) *Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi T. Bojarskiemu*, red. I. Nowikowski, A. Michalska-Warias, J. Piórkowska-

Flieger, Lublin 2011), „Wybrane problemy stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych”, (w:) Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego, red. T. Bojarski, A. Michalska-Warias, I. Nowikowski, K. Nazar-Gutowska, J. Piórkowska-Flieger, D. Firkowski, Lublin 2011), „Wpływ praw człowieka na stanowienie i stosowanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych” (Wojskowy Przegląd Prawniczy, 2012, nr 1–2). Jako Opiniowana wydała monografię pt. „Praktyka stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w polskim procesie karnym”, (Wydawnictwo Wolters Kluwer 2016 r.).

Za szczególnie istotne i wartościowe należy uznać badania oraz projekty badawcze przeprowadzane przez Opiniowaną. Dr hab. Katarzyna Dudka będąc zatrudniona od czerwca 2008 r. na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, prowadzi szeroko zakrojone badania empiryczne praktyki stosowania prawa przez polskie organy ścigania i organy wymiaru sprawiedliwości. Do chwili obecnej w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości Kandydatka zrealizowała 13 projektów badawczych, z czego 7 projektów badawczych samodzielnie opartych przede wszystkim na badaniach akt spraw karnych z terenu całej Polski.

W tym kontekście na szczególną uwagę zasługuje właśnie monografia pt. „Praktyka stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w polskim procesie karnym” (Wydawnictwo Wolters Kluwer 2016 r.) stanowiąca zwieńczenie badań dr hab. Katarzyny Dudki nad problematyką nieizolacyjnych środków zapobiegawczych. W kontekście celu niniejszej opinii można ją więc uznać za tzw. "książkę profesorską". Jest to pozycja szczególnie cenna, gdyż w przeciwieństwie do izolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci aresztu tymczasowego opisana w niej problematyka nie doczekała się we współczesnym piśmiennictwie kompleksowego opracowania, opartego o miarodajną podbudowę empiryczną. Należy podzielić zdanie Autorki, że również nieizolacyjne środki zapobiegawcze z jednej strony pełnią ważną rolę w zapewnieniu prawidłowego toku postępowania, z drugiej zaś są realną dolegliwością dla osoby chronionej zasadą domniemania niewinności i ingerują w prawa człowieka (s.11-12 monografii).

Oceniana monografia składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, załączników zawierających wzory ankiet do badań aktowych, bibliografii wykazów aktów prawnych i orzeczeń oraz spisu tabel.

W rozdziale I opracowania Dr hab. Katarzyna Dudka określiła założenia metodologiczne badań empirycznych stosowanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych. Badania miały zasięg ogólnopolski, analizie zostały poddane postępowania karne prawomocnie zakończone w 2006 r., w których organy procesowe (sądy i prokuratury)

zastosowały nieizolacyjne środki zapobiegawcze (666 spraw prowadzonych przez 103 prokuratury różnego szczebla oraz 91 sądów, przy czym sądy rejonowe zastosowały 504 środki zapobiegawcze o charakterze nieizolacyjnym, natomiast 36 – sądy okręgowe). Drugi etap (kontrolny) objął postępowania karne zakończone prawomocnie w 2014 r. i jego głównym zadaniem była ocena zmian praktyki stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, co wynikało z faktu bardzo licznych uchybień, niektórych o charakterze fundamentalnym, skutkujących naruszeniem podstawowych praw człowieka. Badaniem objętych zostało 600 spraw karnych prowadzonych w 2014 r. przez 68 prokuratur rejonowych, 4 prokuratury okręgowe, a także 60 sądów rejonowych i 10 sądów okręgowych. Analizie Autorka poddała ostatecznie 507 postępowań, w których zastosowano 973 środki zapobiegawcze o charakterze nieizolacyjnym (s. 19 - 20 monografii).

Ze względu na zasadniczo empiryczny charakter monografii można przyjąć, że rozważania, które można określić mianem analizy dogmatycznej, zamieszczono w jej rozdziale II zatytułowanym "Zagadnienia ogólne środków zapobiegawczych" (s. 38-68) oraz rozdziale III dotyczącym przesłanek stosowania środków zapobiegawczych (s. 69-92).

W pierwszym z tych rozdziałów Autorka zajęła się takimi problemami jak pojęcie środków zapobiegawczych, reguły ich stosowania i pełnione przez nie funkcje. Stwierdziła m.in., że powszechnie w doktrynie wskazuje się (bez podania jednak przedstawicieli doktryny - przyp. C.K.) trzy kryteria ustalania hierarchii środków zapobiegawczych ze względu na jej dolegliwość :

- systematyki ustawowej
- dolegliwości abstrakcyjnej
- dolegliwości konkretnej.

Wprawdzie analiza tych kryteriów wydaje się dość skrótowa i nie odwołuje się do poglądów doktryny (s. 46-48), ale tę część rozważań wzbogacają przykłady nieprawidłowości np. w absurdalnym stosowaniu przez organy procesowe stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych wobec osób pozbawionych wolności, czy też znacznych opóźnień w orzekaniu o uchylaniu tych środków, co obejmowało niekiedy długie okresy po prawomocnym skazaniu oskarżonego (s. 51 - 59).

W związku z powyższym Autorka pozytywnie oceniła wprowadzoną przez nowelę z 27 września 2013 r. instytucję odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonywania wobec oskarżonego w postępowaniu karnym środków przymusu, o których mowa w rozdziale VI k.p.k. (s. 60 - 62). W końcowej części

rozdziału II zajęto się skrótową analizą funkcji środków zapobiegawczych, sięgając do poglądów reprezentowanych w literaturze przedmiotu (s. 63-68).

W III rozdziale monografii Autorka skoncentrowała się na analizie dogmatycznej przesłanek ogólnych i szczególnych stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, konfrontując jednocześnie prawidłowość ich stosowania z wynikami przeprowadzonych badań empirycznych. Pozwoliły one wskazać chociażby na zjawisko wadliwości w uzasadniania postanowień o zastosowaniu środka zapobiegawczego, które jednak w badanym okresie (pomiędzy 2006 r. a 2014 r.) znacznie się zmniejszyło (s. 73-74).

W najobszerniejszym, IV rozdziale monografii (s. 93-194) Autorka konsekwentnie kontynuowała przyjęte założenie badawcze polegające na konfrontowaniu regulacji prawnych dotyczących poszczególnych nieizolacyjnych środków zapobiegawczych z praktyką ich stosowania. Rozważaniami objęto więc poręczenia majątkowe i niemajątkowe, dozór Policji (w tym dozór warunkowy - art. 275 § 3 k.p.k.), nakaz okresowego opuszczenia przez oskarżonego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275 a k.p.k.), zakazy i nakazy określonego zachowania (art. 276 k.p.k.) i zakaz opuszczania kraju (art. 277 k.p.k.).

Rozdział V dotyczy "Oceny stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych przez organy wymiaru sprawiedliwości - uwagi *de lege lata* i *de lege ferenda*" (s. 195 - 205). Pierwsza uwaga, jaka narzuca się przy lekturze tego rozdziału to taka, że jego tytuł nie do końca odpowiada jego treści. Należy bowiem zauważyć, że lwia część badań przeprowadzonych w monografii dotyczyła praktyki stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych przez prokuraturę, a uznać trudno ją za "organ wymiaru sprawiedliwości". Wprawdzie za takim pojmowaniem swojej roli przez samych prokuratorów mogą świadczyć podane przez Autorkę przypadki mylenia środków zapobiegawczych z art. 276 k.p.k. z przewidzianymi w art. 41 i 41a k.k. zakazami jako środkami karnymi (s. 203 - 204 monografii), jednakże takie rozumienie roli prokuratury byłoby sprzeczne chociażby z brzmieniem art. 175 Konstytucji RP. Należy jednak obiektywnie zauważyć, że w samym rozdziale Autorka nie posługuje się pojęciem organu wymiaru sprawiedliwości, ale pojęciem organu procesowego.

Za interesującą należy uznać wynikającą z przeprowadzonych badań generalną konstatację Dr hab. Katarzyny Dudki o często występującej w praktyce procesowej nieadekwatności zastosowanych środków zapobiegawczych do istniejącej sytuacji procesowej i oderwanie od przesłanek ich stosowania (s. 198 - 200 monografii).

Generalnie można uznać za interesujące wysunięte przez Autorkę postulaty zmian w przepisach Kodeksu postępowania karnego poprzez ujednolicenie nazewnictwa środków

zapobiegawczych wskazanych w art. 276 k.p.k. (nakazów i zakazów określonego zachowania), zmianę przesłanek szczególnych stosowania zakazu opuszczania kraju, a także przekonstruowanie środków zapobiegawczych w postaci warunkowego dozoru Policji oraz nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym. Jak zauważa Autorka (s. 202-204 monografii).

Pracę wieńczy rozdział szósty przedstawiający wybrane stany faktyczne. Dość skromna bibliografia (licząca 53 pozycje) wynika przede wszystkim z empirycznego charakteru monografii.

Oceniając dorobek naukowy Dr hab. Katarzyny Dudki nie sposób nie zauważyć jego walorów praktycznych, gdyż został on wykorzystany w wielu opiniach i ekspertyzach, zaś sama Kandydatka zasiadała w licznych gremiach doradczych i eksperckich. Kandydatka przed habilitacją była autorką jednej opinii prawnej sporządzonej na zlecenie Kancelarii Sejmu., zaś po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego sporządziła 9 opinii prawnych na zlecenie organów władzy publicznej.

Natomiast po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego była Ona członkiem kilku zespołów eksperckich, a mianowicie w 2008 r. Zespołu Ekspertów Zewnętrznych ds. Analiz Delphi Narodowego Programu Foresight Polska 2020, którego organizatorem był Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, od stycznia 2010 r. do marca 2010 r. (tj. do jego likwidacji) była wiceprzewodniczącą powołanego przez Ministra Sprawiedliwości zarządzeniem z dnia 6 stycznia 2010 r. (Dz.Urz.M.S. z 2010 r., nr 1, poz. 1) Zespołu do przeprowadzenia analizy dotychczasowych oraz wypracowania rozwiązań prawnych w zakresie problematyki racjonalizacji postępowania w sprawach karnych. Od 2011 r. jest członkiem Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie.

Dr hab. Katarzyna Dudka w latach 2010 - 2016 była (wraz z piszącym niniejsze słowa) członkiem Zespołu Doradców ds. Ofiar Przestępstw przy Prokuratorze Generalnym RP . W ramach tego Zespołu, zajmowała się między innymi analizą obowiązujących regulacji prawnych kształtujących sytuację ofiar przestępstw, opracowywaniem projektów wytycznych Prokuratora Generalnego dotyczących pokrzywdzonych, przygotowywaniem propozycji zmian obowiązujących regulacji prawnych służących lepszej ochronie interesów ofiar przestępstw, opiniowaniem i konsultowaniem projektów aktów normatywnych dotyczących ofiar przestępstw, przygotowaniem projektu programu szkolenia prokuratorów na temat wiktymologii i międzynarodowych standardów postępowania z ofiarami przestępstw.

Reasumując powyższe nie można nie zauważyć, że badania dokonane i kontynuowane przez Dr hab. Katarzynę Dudkę dotyczą różnorodnej problematyki oraz stanowią bardzo duży wkład do nauki prawa karnego procesowego oraz materialnego. Należy podkreślić wartość prowadzenia czasochłonnych badań empirycznych, analizy zebranych danych i stawiania konkluzji, które niewątpliwie wpływają na polepszenie działalności systemu wymiaru sprawiedliwości. Wysoki poziom merytoryczny prezentowany przez Kandydatkę w jej opracowaniach oraz Jej wzorcowy warsztat badawczy skłania do wniosku, iż wszelkie opracowania Opiniowanej powinny być wykorzystywane w pracach nad ewentualnymi zmianami przepisów, w szczególności kodeksu karnego oraz kodeksu postępowania karnego.

III. Ocena osiągnięć dydaktycznych Dr hab. Katarzyny Dudki

Stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy z 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym, do nadania tytułu naukowego profesora wymagane jest także posiadanie przez Kandydata poważnych osiągnięć dydaktycznych, w tym w kształceniu kadry naukowej.

Opiniowana jest niewątpliwie cenionym dydaktykiem. Prowadzi bowiem różne kategorie zajęć dydaktycznych na UMCS w Lublinie (wykłady, proseminaria, seminaria magisterskie) z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego dla studentów kierunku prawo, administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne.

W ramach Jej działalności dydaktycznej, po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego prowadziła wykłady z przedmiotów: postępowanie karne oraz zasady postępowania w sprawach o przestępstwa i wykroczenia dla studentów kierunków prawo oraz administracja, wykłady na studiach doktoranckich poświęcone wybranym zagadnieniom prawa karnego procesowego oraz seminaria z przedmiotu postępowanie karne dla studentów kierunku prawo (studia stacjonarne i wieczorowe). Aktualnie natomiast, wspólnie z Prof. I. Nowikowskim prowadzi wykłady z przedmiotu postępowanie karne dla studentów III roku prawa stacjonarnego oraz prawa niestacjonarnego (wieczorowego i zaocznego), oraz wykłady z postępowania karnego dla studentów II roku stacjonarnych i niestacjonarnych (zaocznych) studiów I stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Prowadzi także seminaria z przedmiotu postępowanie karne dla studentów IV i V r. prawa stacjonarnego. Od 2007 r. jest Ona również opiekunem Sekcji Karnej do Spraw Przemocy w Rodzinie Studenckiej Poradni Prawnej.

Opiniowana była promotorem w 3 przewodach doktorskich zakończonych nadaniem przez Radę Wydziału Prawa i Administracji UMCS w Lublinie stopni

naukowych doktora nauk prawnych, aktualnie jest promotorem w 2 otwartych przewodach doktorskich. Była także recenzentem w 1 przewodzie habilitacyjnym (Dr hab. Dobrosławy Szumiło - Kulczyckiej z UJ) i w 4 przewodach doktorskich zakończonych nadaniem stopnia naukowego doktora nauk prawnych, jak również recenzentem

Kandydatka opracowywała też materiały dydaktyczne: współautorstwo podręcznika dla studentów, pt. „Postępowanie karne” (Wyd. Wolters Kluwer), w którym udział Opiniowanej w podręczniku wynosi ok. 55%, a także „Łamigłówek procesu karnego”, (Wydawnictwo Od Nowa, 2014) oraz współautorstwo oraz redakcja dwóch innych podręczników: „Postępowanie szczególne i odrębne w procesie karnym”, (współautorzy: B. Dudzik, B. Dobosiewicz, J. Kosowski, E. Kruk, M. Mozgawa-Saj, Warszawa 2012, Wolters Kluwer), oraz „Postępowanie karne. Kazusy z rozwiązaniami”, (współautorzy: B. Dobosiewicz, M. Siwek, R. Skowron) Lex Wolters Kluwer Business, Warszawa 2013.

Na wyeksponowanie zasługuje również aktywny udział Opiniowanej w działalności organizacyjnej na rzecz Uniwersytetu. Kandydatka od początku pracy w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej z dużym zaangażowaniem pełniła różnego rodzaju funkcje organizacyjne w szkolnictwie wyższym. Aktualnie, w kadencji 2012 – 2016 pełni funkcję rzecznika dyscyplinarnego dla Nauczycieli Akademickich UMCS.

Niezwykle ważnym elementem oceny sylwetki zawodowej Kandydatki jest jej działalność popularyzująca naukę. Kandydatka jest autorką 6 publikacji popularnonaukowych. Obejmują one zarówno artykuły opublikowane w prasie codziennej jak i współautorstwo książki pt. „Łamigłówki procesu karnego”, pod red. D. Szumiło-Kulczyckiej, (Wydawnictwo Od Nowa 2014), która w sposób przystępny prezentuje najciekawsze i najbardziej kontrowersyjne zagadnienia prawa karnego procesowego. Od 2013 r. Opiniowana wygłasza, w ramach działalności społecznej, wykłady dla dzieci na Uniwersytecie Dziecięcym UMCS w Lublinie oraz w Szkole Podstawowej nr 27 im. Marii Montessori w Lublinie.

IV. Konkludując z pełnym przekonaniem stwierdzam, że zarówno osiągnięcia naukowe Dr hab. Katarzyny Dudki, po otrzymaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego, jak i Jej osiągnięcia dydaktyczne, w tym w zakresie kształcenia kadry naukowej, w pełni spełniają wymogi do nadania Jej tytułu naukowego profesora, sformułowane w art. 26 ust. 1 ustawy z 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 596 ze zm.) w

związku z art. 33 ust.2 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym (...) oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r., Nr 112, poz. 654).

Dlatego też wnoszę o podjęcie dalszych kroków w ramach przewidzianych procedur, niezbędnych dla podjęcia decyzji w przedmiocie nadania Pani Dr hab. Katarzynie Dudce tytułu naukowego profesora.

